

[J. P. Larsen.]

Et andet Ændringsforslag, som paa et væsentlig Punkt ændrer det oprindelige Lovforslag, er Ændringsforslaget til § 12, der omhandler Spørgsmaalet om offentlige Institutioners Næringsret. Der var i det oprindelige Lovforslag en Bestemmelse, hvorefter det ikke var tilladt Stats- og kommunale Institutioner at drive Næring, undtagen de fik ministeriel Tilladelse dertil. Denne Paragraf er nu foreslaaet ændret, saaledes at Spørgsmaalet for Fremtiden lades aabent, det vil sige, at Paragraffen nu ganske kort lyder saaledes:

„Spørgsmaalet om offentlige Institutioners Næringsvirksomhed berøres ikke af denne Lov.“

Derved lades Spørgsmaalet i Virkeligheden aabent, og derved holder man sig paa det bestaaendes Grundlag. Dette Ændringsforslag hilser jeg med en vis Tilfredshed, idet jeg erkender, at den oprindelig foreslaaede Paragraf i Virkeligheden var et Tilbageskridt fra den Tilstand, vi har nu, der jo er af den Beskaffenhed, at der ikke er nogen Indskrænkning for det offentliges Næringsret. Jeg skal dog ikke her ved anden Behandling komme nærmere ind paa selve Spørgsmaalet om offentlige Institutioners Næringsvirksomhed, det bliver der muligvis Lejlighed til at komme tilbage til ved Lovforslagets tredie Behandling, og jeg skal her kun pege paa, at Lovforslaget, som sagt, paa dette meget væsentlige Punkt er ændret.

Jeg skal saa endelig gøre et Par Bemærkninger om et tredie Ændringsforslag. Det er i sig selv ikke saa stort, men det vedrører et Forhold, som blev meget stærkt omtalt ved Lovforslagets første Behandling. Ærede Medlemmer vil erindre, i hvor høj Grad Spørgsmaalet om Hammerum-Privilegiet da var paa Tale. Der er nu foreslaaet, at det nærmere præciseres, hvad der anses for at være Husfidsprodukter, og dernæst er der stillet et Ændringsforslag til § 95, som indeholder Overgangsbestemmelser. I dette Ændringsforslag er det tydeliggjort, at Folk, som handler i Ly af det gamle Reskript angaaende dette Herred i Jylland, kan fortsætte deres Forretning, naar de anmoder derom og faar paategnet deres Vandrebrev eller hvad det kaldes. Jeg tror, at man derved er naaet til en lykkelig Afslutning paa dette Spørgsmaal. Jeg skal heller ikke komme nærmere ind derpaa her, men skal kun pege paa, at dette Privilegiums Udøvelse har været den danske Handelsstand en Torn i Øjet i mange Aar. Der er ved mange Lejligheder forsøgt paa at komme

dette Privilegium til Livs. Det, der nu sker, er altsaa dette, at efterhaanden som Indehaverne dør ud eller opgiver deres Virksomhed, vil Privilegiet forsvinde. Det ophæves for øvrigt ogsaa gennem § 96, der angaar Ophævelsesbestemmelserne, og det kommer saaledes kun til at bestaa for dem, som allerede er Indehavere af det.

Jeg skal ikke knytte nogle Bemærkninger til de øvrige Ændringsforslag, der, som jeg fremhævede til at begynde med, alle sammen er udførligt beskrevet i Betænkningen. Jeg skal af Hensyn til Tingets Tid gøre disse Bemærkninger saa korte som muligt, og jeg skal i øvrigt forbeholde mig ved Lovforslagets tredie Behandling at fremsætte nogle enkelte Bemærkninger angaaende Karakteren af det saaledes ændrede Lovforslag.

J. C. A. Larsen: I de Udtalelser, jeg fremsatte paa mit Partis Vegne ved dette Lovforslags første Behandling, gav jeg Udtryk for Ønskeligheden af, at en Lovgivning som denne, der omfatter omtrent hele vort Erhvervsliv, kunde gennemføres her i Tinget under saa stor Enstemmighed som muligt. Naar jeg fremsatte disse Udtalelser, var det ud fra den Betragtning, at vort Erhvervsliv er inde i en vanskelig Tid og kæmper med Vanskeligheder paa mange Omraader, der tiltrænges Ro, for at Udviklingen kan fortsættes. Ud fra disse Synspunkter har jeg deltaget i Udvalgets Arbejde, og vi har i saa stor Udstrækning, som det har været os muligt, og som vi har faaet Lejlighed til, søgt at naa dette Maal. Naar det ikke helt er lykkedes, naar der ikke er opnaaet fuld Enighed om Lovforslaget, hvad vi for vort Vedkommende i høj Grad beklager, skyldes det i ikke ringe Grad, at Udvalgsarbejdet paa et vist Tidspunkt blev afbrudt, uden at vi fra vor Side havde nogen Forstaaelse af eller noget Kendskab til, hvorfor dette Udvalgsarbejde skulde afbrydes. Og da det endelig blev optaget igen, blev vi stillet overfor en Række Ændringsforslag, som man erklærede overfor os var Udtryk for tre Partiers Opfattelse, og som vi saa enten maatte slutte os til eller tage Afstand fra. Men denne Kendsgerning har ikke forandret vor Opfattelse af det ønskelige i at opnaa saa stor Enighed som muligt, for os var det Realiteten, det drejede sig om, ikke det, at man pludselig fra to eller tre Partiers Side bliver enige om et eller andet. Da Forhandlingerne blev genoptaget, søgte vi at trænge igennem med nogle af vore Ændringsforslag, og i ikke ringe Grad er det lykkedes. Vore Ændringsforslag er omtalt